

A „PAKTUM-START”

**Partnerségben
a foglalkoztatási helyzet
javításáért
Békés megyében**

PROJEKTISMERTETŐ

Békés Megyei Munkaügyi Központ

A Békés Megyei Munkaügyi Központ kiadványa

Készítette:

Kristóffyné Szász Etelka
Kissné Kovács Marianna

Medovarszky Pál

Dr. Kertész János

Varga Anikó

Törökné Rácz Erzsébet

Gábel István

Kovács Máttyás

Dógi János

Pocsajiné Fábrián Magdolna

Felölös kiadó:

Dr. Nagy Ágnes igazgató

ISSN:

Nyomtatta: KOLORPRINT Kft.

Készült 900 példányban

**A „PAKTUM-START”
Partnerségben
a foglalkoztatási helyzet
javításáért Békés megyében**

**ROP 3.2.1-2004-08-0001/34
2005. február 18–2007. január 17.**

**„Összejönni – jó kezdés.
Együtt maradni – haladás.
Együtt is dolgozni – siker.”
(Henry Ford)**

Ajánló

Henry Ford idézete munkánk mottója is lehetne, hiszen a Békés Megyei Munkaügyi Központ felismerve azt, hogy a foglalkoztatási feszültségek kezelése és a foglalkoztatási szint emelése csak széleskörű társadalmi összefogással lehetséges, foglalkoztatási partnerség létrehozását kezdeményezte Békés megyében.

A „Paktum Start” Partnerségben a foglalkoztatási helyzet javításáért Békés megyében projekt átfogó célja az volt, hogy a munkanélküliség mérséklése érdekében tenni képes és tenni akaró szervezeteket összefogja és meghatározott stratégiai célkitűzések mentén közös lépéseket tegyenek a megye gazdasági versenyképességének növelése érdekében.

A létrejött foglalkoztatási paktum az információcsere fontos színtere, amely lehetőséget biztosít az alulról jövő kezdeményezéseknek. Az együttműködés alkalmat nyújt a kapcsolatépítésre és a résztvevők ismeretei, a lehetséges forráskoordináció garanciát jelentenek arra, hogy megfelelő intézkedések szülessenek a térség problémáinak megoldására. A foglalkoztatási paktum projektötleteket is generál és az együttműködésben részt vevők közös fejlesztési projekteket dolgoznak ki és valósítanak meg.

Ajánlom kiadványunkat mindazoknak, akik szintén megoldásokat keresnek térségük foglalkoztatási gondjainak enyhítésére.

A partnerség építéséhez sok sikert és a munkavégzéshez jó egészséget kívánok!

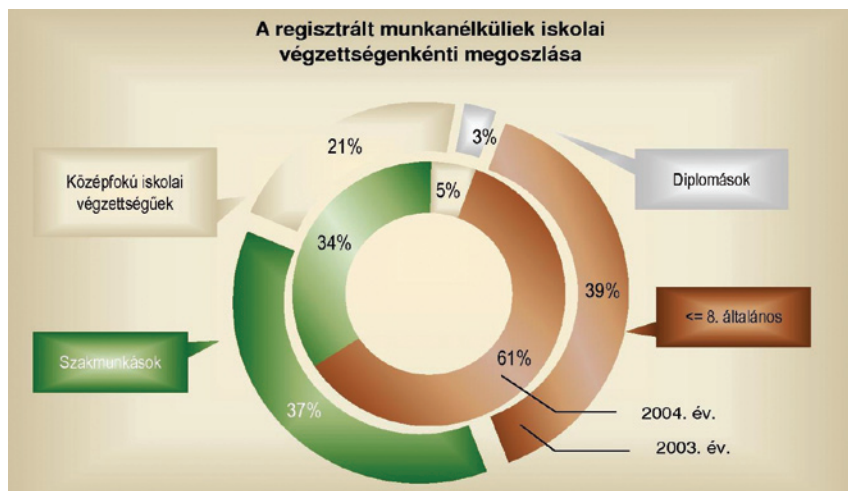
Dr. Nagy Ágnes
igazgató

I. A projekt háttere, előzményei

2004-ben Békés megye gazdasági-társadalmi helyzetére az évek óta állandósulni látszó kedvezőtlen tendenciák voltak a jellemzőek. A megye gazdasági teljesítménye számottevően elmaradt az országos átlagtól és a demográfiai mutatók is lényegesen rosszabbak voltak az átlagnál. A népesség fogyása országos mértéket jóval meghaladó volt, melyet a vándorlások negatív egyenlege csak tovább erősített. A megyében működő ipari vállalkozások termelési volumene emelkedett ugyan valamelyest, azonban ez még így is jelentősen elmaradt az országos növekménytől, tehát az amúgy is jelentős elmaradás tovább fokozódott. Hasonló tendencia volt megfigyelhető a beruházások teljesítményértéke és az egy főre jutó GDP vonatkozásában is.

A megye munkaerő-piaci helyzetéről elmondható volt, hogy bár a munkaügyi központ nyilvántartásában szereplő munkanélküliek száma stagnált, illetve enyhén csökkent, a regisztrált munkanélküliek száma meghaladta a 18 000 főt. A legnagyobb problémát nem a munkanélküliek tömeges jelenléte jelentette, hanem a regisztráltak különböző összetétel mutatói alakultak kedvezőtlenül.

Megfigyeléseink alapján, a regisztrált munkanélküliek között egyre nagyobb számban jelentek meg alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, a munka-

nélküliséggel tartósan küzdő, halmozottan hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok. Problémát jelentett továbbá a nők, a fogyatékkal élők, a roma származású munkavállalók esélyegyenlőségének biztosítása, valamint a fiatalok első, illetve ismételt munkába helyezése is.

A Békés Megyei Munkaügyi Központ felismerve azt, hogy a foglalkoztatási feszültségek kezelése és a foglalkoztatási szint emelése csak széleskörű társadalmi összefogással lehetséges, foglalkoztatási partnerség létrehozását kezdeményezte Békés megyében. Ennek érdekében az OFA Foglalkoztatást Elősegítő Közhasznú Társaság kezdeményezésére 2004. február 27-én konferenciát szerveztünk a megye önkormányzatai, civil szervezetei, képző intézményei, érdekképviselői szervei és munkáltatói számára a foglalkoztatási paktum célkitűzéseinek, s a már működő hazai paktumok eredményeinek ismertetésére. A konferencián résztvevők számára a célok világosan kirajzolódtak.

A térség foglalkoztatási helyzetének, a munkanélküliség okainak feltárását követően, az ezekre adandó válaszokhoz össze kell hangolni a térségi szereplők humán erőforrás fejlesztő és gazdasági erőforrásait. A konferenciát követően többen kifejezték csatlakozási szándékukat a kezdeményezéshez. A tájékoztatót szervezetek a foglalkoztatási paktum létesítésére irányuló akaratukat a 2004. június 2-én megrendezett partnerségi találkozón, ünnepélyes keretek közötti szándéknyilatkozat aláírásával pecsételték meg.

A közel 90 szándéknyilatkozó arra ösztönzött bennünket, hogy foglalkoztatási paktum létesítésére Regionális Operatív Program keretében meghirdetett 3.2. Helyi foglalkoztatási kezdeményezések intézkedés 1. „A foglalkoztatást elősegítő tevékenységek helyi koordinációjának elősegítése” komponensére pályázatot nyújtunk be.

A projekt címe: „PAKTUM-START” Partnerségben a foglalkoztatási helyzet javításáért Békés megyében

II. A projekt megvalósítói

A partnereink kiválasztásánál alapvető szempont volt számunkra, hogy a megye valamennyi, a foglalkoztatás-politika alakításában érdekelt szervezete szerepet kapjon a projektben.

A projekt megvalósítói:

Főpályázó: Békés Megyei Munkaügyi Központ

Partnerek: Békés Megyei Önkormányzat

Békéscsabai Regionális Képző Központ

Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Békés Megyei Agrárkamara

Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési Közhasznú Közalapítvány

Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete

A „Művelt Cigányifjúságért” Alapítvány

III. A projekt céljai

A projekt átfogó célja **Békés megye foglalkoztatási szintjének emelése és a munkanélküliség mérséklése.** A cél elérése érdekében a megyei munkaerő-piaci szereplők – munkaadók, munkavállalók, önkormányzatok, képző intézmények, civil és érdekképviselői szervek – képviselőinek széles körű együttműködésével megyei, fenntartható partnerségi hálózat létrehozására került sor.

A Békés megyei fejlesztési koncepció kiemelt kérdésként kezeli a térség fejlesztését, a versenyképes gazdaság kialakítását. A gazdaság fejlődése alapvetően a működő tőke mozgásától függ, ezért összpontosított forrás-felhasználással olyan gazdasági szereplőket vonzó környezetet kell kialakítani, mely lehetőséget nyújt a középméretű vállalkozások megjelenésére, a foglalkoztatottság növelésére, a megye lakosai jövedelmi helyzetének javítására. A gazdaság fejlesztését lehetővé tévő forráskoordináció, a fejleszt-

téssel kapcsolatos elképzelések meghatározása csak egy olyan széleskörű párbeszédre épülő partnerség kialakításával lehetséges, mely pályázatunk tárgyát képezte. A befektetők fokozott megjelenése a megyében új munkahelyek létrehozását teszi lehetővé, melyek csak akkor lehetnek piacképesek, ha minőségi és specializált termékekre koncentrálnak.

A versenyképes termékek előállítás, a vállalkozói hajlam erősítése az itt élő népesség képzettségi szintjének emelése, szemléletének megváltoztatása nélkül nem lehetséges, ezért elengedhetetlen a képzés, átképzés rendszerének összehangolt fejlesztése, a munkaerő-piaci igényeknek való megfeleltetése.

Minden társadalom életében meghatározó az oktatás színvonala és eredményessége. Közismert tény, hogy minél nagyobb a műveltségi szint, annál fejlettebb és gazdagabb az adott társadalom. Régióinkban a foglalkoztatás bővülésének egyik legfőbb akadály, hogy a munkavállalók képzettsége nincs egyensúlyban a munkáltatók által támasztott követelményekkel, elvárásokkal.

A legfontosabb tehát ennek az egyenlőtlenségnek a felszámolása, mely lehetővé teszi a munkavállalók és munkáltatók közötti „összhang” kialakítását, biztosítását. A munkáltatói igények kielégítése azonban csak akkor valósítható meg maradéktalanul, ha a munkáltatók és képző intézmények közötti kommunikáció felgyorsul, a feleknek módjuk van egymással találkozni, elképzeléseiket, javaslataikat, esetleges problémáikat megbeszélni és közös szakmai, pénzügyi összefogással a lehetséges módosításokat elvégezni.

A képzéseknek ezért elsősorban a kívánatos szerkezetátalakítási, vállalkozói, piacgazdasági, pályázati, speciális, stb. ismeretek megszerzését kell biztosítaniuk a piaci igényeknek kevésbé megfelelő képzési rendszer helyett. Az élethosszig tartó tanulás szükséges megvalósítása nemcsak a munkavállalók szemléletváltását kell, hogy kikényszerítse, hanem az oktatási, képzési rendszer átalakítását is.

Mindezek a célok csak folyamatos konzultációval, a helyi viszonyok pontos elemzését követően, korrekt stratégia kialakítása után és széleskörű partnerség létrehozásával lehetséges, melyek megvalósítása e pályázat célját képezte.

IV. A projekt célcsoportjai

Mivel a program hosszú távú célkitűzése a megye foglalkoztatási szintjének emelése, célcsoportként jelenik meg a megye valamennyi munkaerő-piaci szereplője, különös tekintettel az Európai Foglalkoztatási Stratégia célrendszerében szereplő és a helyi sajátosságok alapján prioritást élvező **munkavállalói** csoportok. A program kiemelt figyelmet fordít a foglalkoztatási szempontból hátrányos helyzetben lévők, így a nők, a társadalmi gazdasági szempontból elmaradott térségben élők, a roma lakosság, a fogvatékkal élők, a pályakezdő fiatalok és a munkaerőpiacról tartósan kiszorultak elhelyezkedési esélyeinek javítására.

A program további célcsoportjai:

- **Békés megye települési önkormányzatai**, akik az együttműködési hálózatban való részvételükkel a helyi foglalkoztatási feszültségeket összehangolt erőforrás-felhasználással képesek enyhíteni.
- **Civil szervezetek**, kiknek szerepe – az együttműködés révén – erősödik megyénk foglalkoztatási problémáinak feltárásában és kezelésében.
- **Megyénk munkaadói**, akik az együttműködés és a korrekt információáramlás, valamint a munkaerő képzettségi szintjének emelése következtében a munkahelyek minőségének, a munka hatékonyságának és a vállalkozások életképességének fokozásában jelentős szerepet játszhatnak.

- **Békés megye képző intézményei**, akik a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképesítéssel rendelkező munkavállalók biztosítását, rugalmas képzési struktúra kialakításával támogatják.

V. A projekt tevékenységei

A cél elérése érdekében végzett eredményes munka alapfeltétele a megye megalapozott foglalkoztatási helyzetfelmérésének elkészítése. A **helyzet-elemzés** során a megye erősségeinek, gyengeségeinek, erőforrásainak, lehetőségeinek és veszélyeinek feltérképezését végeztük el, mely alapját képezte az Európai Unió, nemzeti és területi fejlesztési tervekhez igazodó megyei foglalkoztatási stratégia elkészítésének. A projekt során egy ausztriai **tanulmányút** lebonyolítására is sor került, melynek során szerzett tapasztalatok a stratégiába beépítésre kerültek. A stratégiai tervezési folyamat előmozdítására **work-shopot** szerveztünk, ahol a főbb stratégiai irányvonalak meghatározására került sor. A széleskörű nyilvánosságot **fórum** keretében tájékoztattuk, ahol lehetőséget biztosítottunk a stratégia tervezet széleskörű véleményezésre és javaslatlételre. A fórumot követően a stratégia tervezetet **a Békés Megyei Területfejlesztési Tanács elfogadta.**

A megyei **foglalkoztatási stratégiában** megfogalmazott fő célkitűzések megvalósítása csak a megyei munkaerő-piaci szereplők – munkaadók, munkavállalók, önkormányzatok, képző intézmények, civil és érdekképviseleti szervek – széles körű összefogásával lehetséges. Ennek biztosítására **Foglalkoztatási Paktum** aláírására és megyei, fenntartható **partnerségi hálózat** létrehozására került sor, mely intézményesített keretbe foglalja az aláíró szervezetek együttműködési szándékát, ami a hátrányos helyzetű rétegek munkaerő-piaci reintegrációjának elősegítésével a foglalkoztatási feszültségek enyhítésére, a megye fenntartható gazdasági fejlődésének elősegítésére irányul. A projekt megvalósítás során a partnerek olyan **projektterveket** is

kidolgoztak, melyekben meghatározásra kerültek a kiemelt célcsoport munkaerőpiacra való visszatérése érdekében megvalósítandó konkrét tevékenységek.

A programban résztvevő partnerek részére folyamatos kommunikációt biztosított a projekt keretében létrehozott – www.paktumstart.hu címen elérhető – Internetes **honlap**, melyen keresztül biztosított volt a gyors információcsere, és a széleskörű nyilvánosság. A **közzvélemény tájékoztatásában** a program teljes időtartama alatt az írott és elektronikus sajtónak is meghatározó szerepet szántunk. A folyamatos tájékoztatás biztosítása céljából, a partnerségre való ösztönzés elősegítésére **szórólapokat, plakátokat** készítettünk, s a projekt lezárásaként egy az eredményeket összefoglaló kiadvány megjelentetésére, valamint **konferencia** megrendezésére is sor kerül, ahol **ajánlásokat** fogalmaztunk meg nemzetközi stratégiai dokumentumok számára.

V.1. Helyzetelemzés

A projektben megfogalmazott cél megvalósításának elengedhetetlen feltétele volt egy alapos és a foglalkoztatás minél szélesebb szegmensét és azok meghatározó szempontrendszeit felölelő – az egyes részterületek, ágazatok foglalkoztatási vetületére koncentráló – helyzetértékelés elkészítése. A helyzetértékelésnek tényfeltárással rá kellett világítania a megye foglalkoztatásának érzékeny, illetve gyenge pontjaira, előrejelítve a jövőbeni kívánatos haladási irányokat. Az is fontos törekvésünk volt, hogy a helyzetértékelés ne csupán egyetlen szereplő, partnerszervezet szemszögéből és szemüvegén keresztül tárja fel az esetleges foglalkoztatási problémákat, hanem lehetőleg valamennyi partnerszervezet foglalkoztatási tapasztalatait megjelenítse, illetve a foglalkoztatási feszültségeket eltérő érdekeltségi rendszerek mentén mutassa be. A helyzetelemzést tehát minden egyes szervezet elkészítette a saját tevékenységét középpontba helyezve. Ez szükséges volt a helyes kö-

vetkeztetések kialakításához, hiszen a foglalkoztatási problémákat így több szemszögből lehetett megvizsgálni.

Mindezeknek megfelelően a helyzetértékelés tematikus megközelítése érdekében, annak elkészítéséhez a projekt keretein belül **módszertani ajánlás készült**, melyben meghatározásra kerültek az érintett partnerek jól körülhatárolható – szakmailag, módszertanilag, és formailag definiált – feladatai. A módszertani ajánlást – az azt készítő partnereken kívül – valamennyi partnerszervezet véleményezte, mely vélemények figyelembe vételét követően, a módszertan elfogadásával jóváhagyták a véglegesen elkészülő helyzetértékelés tartalmi elemeit.

A projektben megfogalmazott célok – illetve a megye foglalkoztatási szintjének növelését célzó koncepciók – megvalósítása érdekében a helyzetfeltáró munka a megyei fejlesztésben és foglalkoztatásban érintett és nagy tapasztalatokkal rendelkező 7 támogatott partner és 3 közreműködő szakértő tevékenységével és szoros együttműködésével készült el.

Az elkészített helyzetértékelő partnerszervezeti részanyagokból a munkaügyi központ egy **összefoglaló tanulmányt** készített melynek célja az volt, hogy az egyes partnerek részanyagainak mintegy összefoglalásaként megjelenítse azon megállapításokat, melyeket a támogatott és a helyzetértékelés elkészítésével megbízott szervezetek saját tapasztalataikra, szakmai tudásukra és deklarált feladataikból eredő munkájuk végrehajtása során szerzett ismereteikre alapozva tettek. Békés megye foglalkoztatási helyzetének jelenlegi állapotára vonatkozóan. A partnerszervezetek önállóan elkészített SWOT analízisei is összegzésre kerültek, melynek eredményeképpen – nagyszerű közös munkát követően – egy valamennyi résztvevő szervezet konszenzusán alapuló megyei foglalkoztatási SWOT analízis jött létre.

Az elkészített helyzetértékelő részdokumentumok rendkívül magas színvonalú elemző munkák voltak, melyek valamennyi a foglalkoztatás bővítése szem-

pontjából releváns kérdéskört tárgyaltak. A partnerszervezetekkel megvalósuló folyamatos együttműködés valóban Békés megye számára egy kiemelkedő hasznosságú foglalkoztatási helyzetértékelési dokumentumot eredményezett. E dokumentum hasznosságát különösen az adja, hogy a főpályázó mellett több partner eltérő szemléletéből és helyzetéből táplálkozó elemző, feltáró munka összegződik, és ez lehetőséget teremt a sokszereplős foglalkoztatási paktum tagjainak az azonosulásra és az alkotó közreműködésre.

V.2. A tanulmányút és az azt megelőző képzési program

Minden szakmai tanulmányút akkor hasznosul a legjobban, ha előtte olyan plusz ismereteket szerez a résztvevő, ami segíti a tanulmányúton látott és hallott új információk beillesztését abba a rendszerbe, amit a főpályázó pályázati célként megfogalmazott, és amire a szakmai tanulmányút irányul.

A szakmai **tanulmányutat megelőző képzés** megfelelően felkészítette a résztvevőket az ausztriai látogatásra. Mind a kulturális ismeretek, mind a szakmai felkészítés széles körű volt, a nyelvi képzés azok számára is egyfajta felelevenítést jelentett, akik már rendelkeznek alapszintű nyelvtudással. Kiemelkedő az írásban átadott módszertani anyag és szókincsgyűjtemény.

A felkészítő anyagok, foglalkozások – figyelembe véve a konkrét igényeket – úgy kerültek összeállításra, hogy az könnyen elsajátítható és hasznosítható legyen. Az elméleti felkészítés mellett olyan szakmai írásos segédanyagok is készültek, melyek további jól hasznosítható többletinformációkat tartalmaztak.

A képzés tartalmi elemei a következők voltak:

- a kedvezményezettek a nyelvi képzési blokk során bővíthették német nyelvtudásukat az étkezés, egészség, betegség, szabadidő, közlekedés, bevásárlás, szolgáltatás témaköröken,
- megismerkedtek Ausztria földrajzával, történelmével, szokásaival, hagyományaival,
- szakmai ismereteket szereztek az osztrák gazdasági és munkaerő-piaci helyzet jellemzőiről, a munkaügyi szervezet felépítéséről, működéséről, valamint a foglalkoztatási paktum lényegéről,
- betekintést nyertek az osztrák oktatási rendszer – különös tekintettel a felnőttoktatás – jelenlegi rendszerébe, az érdekképviselői rendszer működésébe.

A **szakmai tanulmányút** nem csak nagyon érdekes, de hasznos is volt, hiszen a résztvevők megismerkedhettek Ausztria gazdasági és munkaerő-piaci helyzetével, az ott működő munkaügyi szervezet felépítésével, működésével, valamint információt gyűjthettek a helyi oktatási rendszerről, a működő foglalkoztatási paktumokról. Ez utóbbi lehetővé tette azt, hogy a résztvevők a későbbiekben párhuzamot vonjanak, a már megismert és a hazánkban működő, létrejövő paktumok között.

A kedvezményezettek megismerkedtek a stájerországi, különös tekintettel a Kelet-stájerországi Foglalkoztatási Paktummal. Nagyon színvonalas mindenre kiterjedő, remekül felépített szakmai előadások tették lehetővé a fenn említett szerveződések történetének, szervezeti felépítésének, kulcsfeladatainak, a célkitűzéseinek, valamint a regionális munkaprogramoknak a megismerését.

Az összegyűjtött tapasztalatok tükrében elmondható, hogy a jól működő, fejlett gazdasági környezetben is léteznek a munkaerőpiacon, foglalkoztatási problémák, melyek enyhítését, valamint megoldását csak folyamatos

munkával, a munkaerő-piaci szempontból (mind a közvetve, mind pedig a közvetlenül) érintett szervezetek zökkenőmentes együttműködésével lehet megvalósítani.

A Stájerországi Foglalkoztatási Paktum rendszerébe történő betekintés azért volt hasznos, mert Ausztria mind gazdaságilag, mind az EU tagságot tekintve előttünk jár, így azok a rendszerek, amelyek jelenleg náluk működnek, valamilyen formában nálunk is meg fognak jelenni.

A Foglalkoztatási Paktummal kapcsolatos előadásokból egyértelműen kitűnt, hogy annak ellenére, hogy a gazdaság általános állapota sokkal magasabb szinten és jóval kedvezőbb helyzetben van, mint Magyarországon, (és ezen belül Békés megyében) ez az együttműködés a jó gazdasági potenciállal rendelkező Stájerországban is komoly előkészítő fázissal nagyon sok szervezéssel, és folyamatos munkával tartható fent.

Éhhez szükséges, hogy az érintett szereplők közösen deklarálják céljait és elkötelezettek, valamint érdekeltek legyenek annak elérésében. A szereplők elkötelezettsége és tenni akarása mellett szükséges egy koordináló, az együttműködéshez szükséges valamennyi információ oda-visszaáramoltatását végző és a vállalt feladatokat számon kérő, adott esetben technikai segítséget nyújtó közbenső egység, amely mozgatórugója a már létrejött együttműködésnek. A tanulmányút sok tanulsága közül kiemelendő a foglalkoztatási paktum pénzügyi finanszírozása. Beigazolódott, hogy jó elképzelések, szakmailag megalapozott rendszerek is elhalhatnak, ha nem biztosított legalább a minimális működtetés anyagi fedezete és a felkészült szakemberek.

A kedvezményezettek közül többen nagy érdeklődéssel figyelték a NOWA Szakképzési Hálózati Központban tett látogatást. A NOWA projekt újszerűségével, összetettségével egy nagyváros és a közvetlen környezetébe tartozó települések összefogásával valóban jelentős mértékben javítja a nők esélyegyenlőségét a munkaerőpiacon.

Sokak számára a munkaügyi szervezet háromzónás modelljének megismerése jelentette a leghasznosabb programot, Figyelemre méltó volt, hogy az ügyfelek igényeinek egyéni kezelése a háromzónás rendszerben milyen hatékonyan működik. Továbbá érdekes megfigyelés az, hogy míg nálunk az egy légtérű közvetítői munkahelyek kialakítása a cél, addig itt a munkatársak külön szobában ügyfeleznek, megőrizve az ügyfelek méltóságát, hiszen a személyes problémákról csak ilyen intim környezetben lehet bensőséges és bizalmas módon beszélni.

A Wirtschaftsförderungsinstitut-nál (WIFI) tett látogatás a kedvezményezettek közül többeket lenyűgözött. A WIFI az osztrák gazdasági kamara képzőintézménye, melyben magas színvonalú elméleti és gyakorlati képzés folyik. Ez a képző intézmény fantasztikus iskolapéldája annak, hogyan lehet nagy méretekben, professzionális eszközökkel, igen magas színvonalon megvalósítani a gazdaság igényeinek megfelelő szakképzést. Az intézmény tantermeinek és szakműhelyeinek felszereltsége, a tágas terek, a tájékoztató anyagok és elektronikus kijelzők, a gazdaságban is aktív, és mellékfoglalkozásként a szakképzésben oktató tanárok garanciát jelentenek a sikeres szakképző tevékenységre.

Ugyancsak figyelemre méltó megfigyelés, hogy a WIFI diákjai önként, saját jól felfogott érdekeik tudatában végzik tanulmányaikat, nem pedig kényszeredetten, mint az a hazai felnőttképzésben gyakori tapasztalat. Hozzáállásuk érthető: elhelyezkedési vagy állásban maradási esélyeik kézzelfoghatóan javulnak a képzésnek köszönhetően.

A Joanneum Főiskolán látottak és hallottak megerősítették a résztvevőket abban, hogy a szakképzés és a gazdaság között szoros kapcsolatra és összefogásra van szükség ahhoz, hogy a gazdaság igényeinek megfelelő képzettséggel rendelkező munkavállaló jelenhessen meg a munkaerő-piacon. Ezt a felismerést a Békés megyei paktum működtetése során is kiemelt figyelemmel kell kezelnünk, mert csak képzett, a munkaadók igényeinek megfelelő munkavállalók képzésével és alkalmazásával leszünk képesek arra, hogy a megye gazdasági versenyképességét növelni tudjuk.

A tanulmányutat követően készített beszámolókból kitűnik, hogy a kedvezményezettek valamennyi szakmai programot rendkívül hasznosnak ítélték. Az előadások az előadók alapos felkészültsége révén tartalmasak és élményszerűek voltak.

V.3. Stratégiai tervezés

A projekt megvalósításának egyik talán legfontosabb állomása Békés megye foglalkoztatási stratégiájának elkészítése volt. A stratégiaalkotás mintegy szükséges folyamánya volt a helyzetértékelésnek, mely egyrészt az abban feltárt problémák válaszlépését volt hivatott megfogalmazni, másrésztől ugyanakkor előzménye és egyben alapja is annak a széleskörű partnerségi hálózatnak, melynek feladata a rögzített stratégiai elemek megvalósítása.

Fontos követelmény volt a foglalkoztatási stratégiaalkotás folyamatával szemben, hogy alulról jövő kezdeményezésekre építsen, annak érdekében,

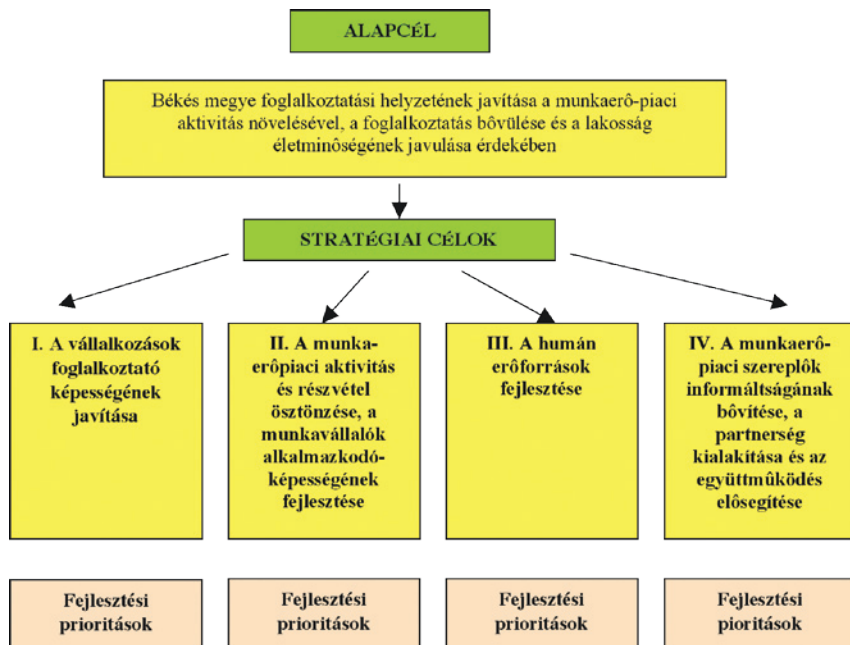
hogy a létrejövő dokumentum minél szélesebb körben elfogadott és megvalósítható legyen.

Kiemelt jelentőséget kapott továbbá az az elvárás is, hogy a megyei stratégia célrendszerének illeszkednie kell a magasabb tervezési szintű, Uniós, nemzeti és régiós foglalkoztatási elemeket tartalmazó stratégiai dokumentumokhoz.

A stratégiai dokumentum tervezetét két támogatott partnerszervezet, a Békés Megyei Önkormányzat és a Békés Megyei Munkaügyi Központ szakértői csoportja készítette el. A stratégia tervezetét valamennyi partnerszervezet véleményezte és észrevételeik, módosítási javaslatok bekerültek a végleges stratégiai dokumentumba. A foglalkoztatási stratégia elemeinek meghatározására work-shop keretében került sor. A **work-shop** lehetőséget adott a partnerek szakemberei közötti a vélemények kicserélésére, az egyes programelemek részletes megvitatására, kidolgozására. A műhelymunka szellemisége attól volt izgalmas és egyedí, hogy minden érintett szereplő ott volt és más-más szempontból közelítette meg a kérdésköröket. Ez a módszer lehetőséget adott a probléma többszektörű megközelítésére, a vélemények ütköztetésére és az egyes részfeladatok eredményesebb megvalósítására. A work-shop helyet és lehetőséget biztosított arra, hogy a résztvevők megismerjék a partner szervezetek elképzelését, megbeszéljék azt, illetve eszméserét folytassanak róla.

A stratégia tervezetének megvitatására széleskörű foglalkoztatási fórum került megrendezésre, melyen a résztvevők véleményüket fejezhették ki a dokumentummal kapcsolatosan annak érdekében, hogy a véglegesített stratégia valóban minél szélesebb körben elfogadott legyen. A stratégia véglegesítését követően a tervezet a Békés Megyei Területfejlesztési Tanács elé került betérjesztésre, melyet 2006. március 30-án megtárgyaltak és egyhangúan elfogadtak.

A stratégia alapja egy stratégiai célpiramis, mely a foglalkoztatás terén mutatkozó problémák megoldására 4 területen jelöl ki stratégia célokat. A célok megvalósulását területenként összesen 21 fejlesztési prioritás szolgálja, melyeken belül újabb fejlesztési célok kerültek meghatározásra. Valamennyi fejlesztési cél a helyzetértékelésben feltárt megállapításokkal került alátámasztásra és közvetett vagy közvetlen módon a megye foglalkoztatási szintjének javítását célozza meg. A megfogalmazott prioritások jól illeszkednek Békés megye foglalkoztatási adottságaihoz, valamint a magasabb tervezési szintű stratégiai dokumentumok célrendszereihez.

A stratégia elkészítésével olyan dokumentum született, amely tartalmazza azokat a célokat, melyeket megvalósítva a jelenlegi rendkívül kedvezőtlen helyzet átalakulhat és hosszú távon pozitív változások jöhetnek létre.

V.4. Projektötlet kidolgozása

A projekt végrehajtásának utolsó szakaszában 7 konkrét foglalkoztatási célú projektötlet kidolgozására vállaltak kötelezettséget a partnerszervezetek. E tevékenység keretein belül, immár konkrét és kézzelfogható eredményekkel kecsegtető, Békés megye foglalkoztatási szintjét – közvetve vagy közvetlenül – pozitív irányba befolyásoló programtervek kerültek kidolgozásra. A tervek egységes tartalmi és formai kritériumrendszerének megteremtése érdekében módszertani ajánlás készült, mely valamennyi partnerszervezet számára egyöntetű keretrendszerbe foglalta a programtervekkel kapcsolatos elvárásokat. Ez az útmutató pontos előírásokat tartalmazott a benyújtandó dokumentáció formai kereteire, ugyanakkor kellő részletességű iránymutatást adott a kötelező tartalmi elemekre vonatkozóan is. Ezen belül meghatározta a foglalkoztatási stratégia célrendszeréhez való illeszkedés szabályait, a projekt-költségvetések tartalmi mélységeit, a programok indoklátsági és bemutatási részletességéhez kapcsolódó elvárásokat.

A projektötleteket, melyek készen állnak arra, hogy a 2007–2013 időszakban megjelenő pályázati lehetőségekre rövid idő alatt benyújthatóak legyenek, a partnerek egy work-shop keretében ismertették.

A partnerség megvalósításra javasolt és kidolgozott projektötletei:

1. Az atipikus foglalkoztatási formák elterjesztése Békés megyében

- elkészül egy internetes technológiára épülő nyilvántartó rendszer
- az alkalmi munkavállalás, részmunkaidős foglalkoztatás, távmunka iránt érdeklődő munkaadók és munkavállalók könnyebben egymásra találhatnak
- partner szervezetek bevonásával létrejön egy térségi közvetítő hálózat

- javul a foglalkoztatási szint, erősödik a jogosultságszerző, legális foglalkoztatás

2. Projektfejlesztés a hátrányos helyzetű népesség foglalkoztatására és életfeltételeinek a javítására”

- felépül egy bio tüzelőanyagot előállító üzem, mely a rendelkezésre álló szalmaszalmák feldolgozására épül,
- az alapanyagok begyűjtésével és az üzem működtetésével foglalkozó az alacsony képzettségű munkaerő foglalkoztatása megoldódik
- a mezőgazdasági melléktermékek hasznosulnak, új termék kerül a piacra, a környezeti állapot javul
- a természetbeni juttatásként kapott fűtőanyag csökkenti a családi kiadásokat

3. Szakmai és önismereti képességfejlesztés a kamara gondozásába került néhány hiányszakmában a foglalkoztatási helyzet javításáért

- az építő- és faipari szakmákban dolgozók munkaerő-piaci helyzete továbbképzésük révén megerősödik
- a képzés során fény derül a már elavult szakmai fogásokra, és technológiákra, továbbá lehetőség nyílik az új módszerek elsajátítására
- önismeret fejlesztés hatására magabiztosságuk nő, mely tovább erősíti pozíciójukat a munka-erőpiacon
- hatékony megmaradásuk a vállalkozói környezetben stabilizálódik

4. A mezőgazdasági vállalkozók ismereteinek bővítése tevékenységeik diverzifikációja érdekében

- ismeretbővítés hatására a magánszemélyek és termelői szerveződések szakmai felkészültsége nő
- fokozódik a fogyasztói igények szerinti élelmiszer-előállítás

- a vállalkozói készség javul
- a vállalkozói „többlábon állás” megvalósul
- mezőgazdasági alapanyag-feldolgozók jönnek létre (15–20 db)
- növekszik a foglalkoztatottak létszáma

5. Tanácsadói rendszer kialakítása női vállalkozások részére

- a program keretén belül a megvalósuló egyéni tanácsadás, képzés, mentorálás következtében a nők vállalkozói kedve erősödik, támogatottságuk fokozódik
- a termelékenyséjük fokozódásával nő a foglalkoztató képességük
- a női vállalkozások megítélése, a nők esélyegyenlősége javul az üzleti szférában
- a vállalkozói klubok kialakításával a női vállalkozók információval való ellátottsága javul

6. Békés Megyei Civil Foglalkoztatási Műhely

- munkaerőpiacon jelen lévő, valamint a foglalkoztatást a jövőben felvállalni kívánó vagy a foglalkoztatás területén tevékenykedő, foglalkoztatással kapcsolatba kerülő (hátrányos helyzetű, megváltozott munkaképességűeket foglalkozó) civil szervezetek működésének, helyzetének teljes körű feltárása, megyei foglalkoztatási civil adatbázis feltérképezése elkészül, a foglalkoztatás területén még kezdő civil szervezetek felkészítése a munkaerőpiacon való hatékony megjelenésre elkezdődik
- hálózatiépítés hatására az információáramlás a szervezetek között felerősödik
- a szervezetek szakmai tevékenysége, működési körülményeik minőségi változáson mennek keresztül
- a foglalkoztatás területén tevékenykedő civil szervezetek felkészült-

sége, érdekeik érvényesítése erősödik, a civil szektor ereje megmutatkozik a foglalkoztatás területén

7. Kistérségi Foglalkoztatási Hálózat

- létrejön és működik egy roma menedzser hálózat
- a hátrányos helyzetben lévő roma lakosság információkkal való ellátottsága javul
- a képzésben való részvétel ösztönzése hatására nő a roma lakosság képzettségi szintje, munkaerő-piaci integrációjuk hatékonyabbá válik
- a roma lakosság körében nő a foglalkoztatási szint

Véleményünk szerint a projekt megvalósítása, a partnerek részéről megfogalmazott projektötletek gyakorlatba való átültetése megpezsztíti a megye gazdasági életét, különösen az Európai Unió 2007–2013 közötti pénzügyi költségvetési időszakában, amikor a magyar gazdaságba reményeink szerint nyolcezer milliárd forint áramolhat be fejlesztésre.

V.5. A Foglalkoztatási Paktum ünnepélyes aláírása

A Békés Megyei Foglalkoztatási Paktum ünnepélyes aláírására 2006. november 9-én került sor. A stratégiában megfogalmazott célok megvalósítása érdekében a helyi gazdaságfejlesztésben és foglalkoztatásban érintett szereplők a foglalkoztatás és a megye versenyképességének emelése, valamint a helyi fejlesztések és erőforrások összehangolása érdekében együttműködnek egymással, mely szándékukat szerződésben is kifejezték.

A létrejövő megállapodás – Foglalkoztatási Paktum – intézményesített keretbe foglalja az aláíró szervezetek együttműködési szándékát, mely egyértelműen a foglalkoztatási feszültségek enyhítésére, a megye fenntartható gazdasági fejlődésének elősegítésére irányul.

A paktum abból indul ki, hogy minden térségnek megvan a fejlődési potenciálja, melyet a helyi érintett résztvevők aktivitásának fokozásával kell lendületbe hozni. A paktum filozófiája, hogy társadalmi tőkét hasznosítson, mert ez bővebb forrás, mint az üzleti tőke, és megteretése is szélesebb körű, azaz nem üzleti, hanem társadalmi. A paktum megvalósítja a szolidaritást, létrejön a kellően motivált partnerség. Kapcsolatot hoz létre a térségi foglalkoztatáspolitikára és a területfejlesztés között.

A foglalkoztatási paktum az információcsere fontos színtere, amely teret biztosít az alulról jövő kezdeményezéseknek. Lehetőséget nyújt a kapcsolatépítésre és a résztvevők ismeretei, tapasztalatai garanciát jelentenek arra, hogy adekvát intézkedések szülessenek a térség problémáinak megoldására. A foglalkoztatási paktum projektötleteket generál és az együttműködésben részt vevők közös fejlesztési projekteket dolgoznak ki és valósítanak meg.

A foglalkoztatási paktum alapító tagjai és támogatói valamennyien felelősséget éreznek a megye foglalkoztatási helyzetéért, ezért meglévő lehetőségeiket, eszközeiket ennek szolgálatába állítják.

V.6. Széleskörű nyilvánosság biztosítása

A projekt indításakor a figyelem felhívása érdekében **sajtótájékoztató** keretében tájékoztattuk a helyi és országos média képviselőit. A sajtó tájékoztatása a teljes projekt időtartama alatt folyamatos volt, a projekt megvalósítás lépéseiről, a rendezvényekről cikkek jelentek meg, biztosítva ezzel a

széleskörű tájékoztatást, s a helyi szereplők legszélesebb körű bevonásának lehetőségét. A projekt bemutatására sor került az MTV1 csatornájának körzeti adásában és a Csaba TV-ben is.

A projekt megvalósítását – az indulástól a záró momentumig – olyan reklámtevékenység övezte és segítette, melyet partnereink „kiváló” jelzővel illettek. Minden érintett – legyen az foglalkoztató vagy foglalkoztatott, vállalkozó vagy vállalkozás, és megvalósító – minden időpontban valamilyen módon értesült, értesülhetett – éppen a PR munkának köszönhetően – a Paktum-Start projekt megvalósulásáról, tájékoztató jellegű rendezvényeiről.

A Foglalkoztatási Paktum lényegére vonatkozóan, a partnerségre való felszólítás céljából egységes **szórólapot, és plakátot** készítettünk, – természetesen az Európai Unió arculati elemeit figyelembe véve – amelyeket valamennyi támogatott és közreműködő partner bevonásával az általuk javasolt helyeken, a munkaügyi központban és kirendeltségein, az önkormányzatoknál, civil szervezeteknél, képző intézményeknél, Foglalkoztatási Információs Pontokon (FIP) helyeztünk el. A megjelent szórólapok tartalma és minősége, a rendezvények szakmaisága, színvonala mind egyértelműen hozzájárult a projektben megfogalmazott széleskörű nyilvánosság tájékoztatására megfogalmazott célkitűzések megvalósításához.

A Békés Megyei Munkaügyi Központ ezeket a szóróanyagokat saját rendezvényein is elérhetővé, valamint minden olyan rendezvényen is hozzáférhetővé tette, ahol mint kiállító megjelent. Ilyen kiállítás például a Csaba-Expo, amely nemzetközi kiállítás és vásár lévén, a Paktum lényegének és a foglalkoztatás-politikai céloknak az ismertetésével esetleg a későbbiekben határokon átnyúló partnerség létrehozását is lehetővé teszi.

Jelentős a partnerek és a lakosság közötti folyamatos tájékoztatást és kommunikációt elősegítő eleme volt a pályázatnak annak a www.paktumstart.hu **honlapnak** az elkészítése, melyen a látogatók minden a partnerséggel kapcsolatos tájékoztatást megkaphatnak.

Az oldalon közzé tettük tájékoztató anyagainkat, értékeléseinket és az elért eredményeket. Ezek mellett lehetőséget teremtettünk valamennyi érdeklődő

számára a véleménynyilvánításra, hozzászólások, javaslatok megtételére, az együttműködés céljával egyetértők részére a programhoz való csatlakozásra. A honlapon lehetőség van megismerni a Foglalkoztatási Paktum szerkezetével, a paktum célkitűzéseivel és az együttműködés lehetséges módjával. A honlap

lehetőséget biztosított arra, hogy a partnerek és a lakosság véleményét formálhasson, javaslatot tegyen, ötleteket adjon az anyagok elkészítéséhez. A folyamatos konzultáció és információ áramlás lehetőségének biztosításával széleskörű „lakossági fórumot” valósítottunk meg. A honlapra természetesen felkerült a véglegesített helyzetfelmérő tanulmány, az elkészült foglalkoztatási stratégia, a projektötletek és a projektet záró kiadvány anyaga is.

A projektciklus lezárásának fontos eseménye a megrendezésre kerülő **konferencia**, ahol a két év eredményei, az elkészült dokumentumok és a kialakult partnerségi hálózat következtében létrejött intézkedések és a projekttervek kerültek bemutatásra. A résztvevők tájékoztatása a konferencián elhangzó előadásokon túl, egy a projektet bemutató, komplex és színvonalas **kiadvány** megjelentetésével valósul meg.

A partnerségi hálózat fenntartása és a lakosság tájékoztatása érdekében a PR tevékenységet a projekt lezárását követően is folytatni szükséges. Ezért fontos számunkra az, hogy a hálózat működéséről, a partnerség során kidolgozásra került és támogatásra benyújtott nyertes pályázatokról a közvélemény **folyamatos tájékoztatása** megtörténjen. Ezt a honlap folyamatos, a projekt lezárását meghaladó működtetésével és a média rendszeres tájékoztatásával kívánjuk elérni.

VI. A projekt eredményei, erősségei

A projekt megvalósításával elért eredmények az alábbiak szerint összegezhetők:

- Széleskörű helyzetfeltárást követően elkészült a Békés megye foglalkoztatási helyzetének javítását célzó Foglalkoztatási Stratégia, mely reális célkitűzéseket határoz meg prioritásként.
- A projekt megteremtette annak lehetőségét, hogy széleskörű partneri együttműködési hálózat jöjjön létre a megyei foglalkoztatáspolitikai alakításában jelentős szerepet játszó szervezetek és intézmények között a gazdasági és humánerőforrás fejlesztési elképzelések megvalósítása érdekében. Úgy véljük, hogy közös erőfeszítésünk eredményeként országosan is jegyzett foglalkoztatási paktum jött létre. Ennek kiteljesedése valamennyi együttműködő számára fontos érdek és érték, melynek fenntartása elengedhetetlen.
- A partnerek együttműködésének következtében a foglalkoztatási célok eredményesebb és hatékonyabb megvalósításában forráskoordináció jöhet létre. A partnerek a rendelkezésre álló forrásait együttműködve, a meghatározásra került foglalkoztatás-politikai célrendszerrel összhangban használják fel.
- Eredményes, jövőbe mutató projekttervek születtek.
- A foglalkoztatás területén, a munkanélküliség problémáinak kezelésében tevékenykedő civil szervezetek megerősítést kaptak munkájuk fontosságáról.
- A folyamatos együttműködés – Foglalkoztatási Fórum – biztosítja azt a lehetőséget, hogy az együttműködők között az információk közvetlenül áramolhassanak.

A projekt erősségeit a partnerek az alábbiakban fogalmazták meg:

- Gördülékeny munka, melynek alapfeltétele volt a projekt időszaka során tartott rendszeres megbeszélések szervezése, mely az aktuális projekthelyzetről adott képet, felvázolva a jövőbeni feladatokat is.
- Alaposan átgondolt és szisztematikusan kivitelezett projekt lebonyolítás.
- Felhasználóbarát projekt végrehajtási szabályzatok, útmutatók, szakmai és pénzügyi formanyomtatványok biztosítása.
- Társadalmi érdekegyeztetés biztosítása több fórum segítségével, a projekt folyamatos kommunikációja a szakmai és a célközönség számára.
- Az Internet adta lehetőségek kiaknázása, hatékony PR tevékenység.
- Szisztematikus egymásra épülés.

VII. A projekt várható hatása

Megítélésünk szerint a Paktum Start program megvalósítása már rövid távon is igen kedvező hatást gyakorolhat megyénk foglalkoztatási helyzetére. Az új szemléletű stratégiai gondolkodás térnyerése, valamint a létrejövő széles körű partnerségi hálózat mindenképpen a foglalkoztatás bővítésében érdekelt szervezetek együttműködését erősíti, melynek mintegy szükséges hozadéka a különböző foglalkoztatási projektek egyre nagyobb számban történő megvalósulása. Ugyanakkor az is elvárható, hogy a más területeken, így a területfejlesztés, vagy a gazdaságfejlesztés területén megvalósuló programokban egyre nagyobb szerepet kapjon a foglalkoztatás bővítését szolgáló célrendszer.

Ennek alapidokumentuma a kidolgozott Békés Megyei Foglalkoztatási Stratégia, mely megteremtette a foglalkoztatási prioritások meghatározásának konszenzuson alapuló lehetőségét.

VIII. A projekt költsége, pénzügyi lebonyolítása

A projekt teljes költsége 50 millió Ft, mely teljes egészében támogatás volt. A projekt pénzügyi lebonyolítása a hazai jogszabályok szerint utófinanszírozással, támogatott partnerségben zajlott, ami azt jelentette, hogy a partnerek által végzett tevékenységek ellenértéke a partnerek erre elkülönített számláján jelent meg. A kifizetések engedélyezését a főpályázó végezte. Az adott feladat teljesítését követően, a teljesítés igazolás kiadását követően vált lehetségessé a kifizetés. A partnerek véleménye szerint a főpályázó által összeállított, az elszámoláshoz alkalmazott formanyomtatványok logikus felépítésűek, jól alkalmazhatók voltak. Kitöltésük különösebb problémát nem okozott.

A pénzügyi források megelőlegezése a partnerek jelentős részénél nem okozott gondot, a civil szervezetek esetében azonban az előfinanszírozás eseténként nehézségekbe ütközött.

IX. A projekt fenntarthatósága

A projekt végére kiépült és megszilárdult az a széleskörű megyei partnerségi hálózat, mely a foglalkoztatási stratégiában meghatározott célok megvalósítását lehetővé teszi. A konzorciumi tagok a projekt megvalósítása során szorosan együttműködtek, s kapcsolatuk a projekt megvalósítását követően is fennmarad. A foglalkoztatási paktum gondoskodik arról, hogy a projekt végrehajtása során elkészült, a megye foglalkoztatási színvonalának javítását célzó projekttervek még részletesebb kidolgozása megtörténjen és a pályázatok benyújtásra kerüljenek.

A Foglalkoztatási Paktum aláírói a helyi szereplők széleskörű bevonása érdekében a projekt lezárását követően is működtetik a foglalkoztatási fórumot, és az egy évbe legalább két alkalommal összehívásra kerül. A konzorciumi tagok közötti információ áramlás és a munkamegosztás már kialakult rendszere fennmarad, hiszen mindenkinek érdeke, hogy a problémák meg-

oldása közös összefogással a szubszidiaritás elvének betartásával történjen. A partnerek közötti információ-áramlást, a javaslatok és vélemények további összegyűjtését jelentős mértékben elősegíti a projekt során létrehozott honlap, melynek működtetését a partnerek saját költségvetésük terhére a projekt lezárását követően is finanszírozzák.

A megvalósítás végére valamennyi partnerben kialakul a „tulajdonosi tudat” a projekt eredményeit illetően és az eredmények széles körben történő elterjesztésében is jelentős mértékben közreműködnek. A partnerek projektötletek összegyűjtésében tanúsított aktivitása, újabb és újabb projektötletek felmerülését indukálja, melyek kidolgozást követően különböző pályázati források elnyerésére továbbra is benyújthatók.

A projekt szakmai fenntarthatóságának kulcsa egy olyan team működtetése, amely folyamatos segítségadással, nyomon-követéssel, határidőkhöz kötött értékeléssel, az érintettek rendszeres összehívásával az együttműködést hosszú távon is élővé teszi.

X. A projekt partnereinek együttműködése

A projekt eredményei közül a legfontosabbnak azt emelhetnénk ki, hogy létrejött egy konzorcium, melynek tagjai a térség munkaerő-piaci szereplői, ahol az önkormányzat, a gazdaság, a képző intézmények, a gazdasági kamarák, az érdekképviseletek, a civil szervezetek és a munkaügyi szervezet képviselői a kulcsszereplők. Sikertelt bizonyítani, hogy hosszú távon is képes volt hatékonyan együtt dolgozni a team, és várhatóan a közösen megfogalmazott célok, rövid időn belül megvalósulnak, és éreztetik hatásukat a megyei foglalkoztatásában. A konzorcium vezetője, a Békés Megyei Munkaügyi Központ minden egyes munkafolyamatot megelőzően partnertalálkozót szervezett, ahol a megjelentek közösen vitatták meg az eddig elért eredményeket, illetve közösen készültek fel az elkövetkező feladatokra.

A projektmenedzsment tagjai

Dr. Nagy Ágnes
igazgató

Kristóffyné Szász Etelka
igazgató-helyettes

Gara Ágnes
igazgató-helyettes

Földi Margit
osztályvezető

Projekt koordinátor

Kissné Kovács Marianna
osztályvezető

Projekt koordinátor asszisztens

Finta Zsuzsanna
szakreferens

A projekt támogatási szerződését aláíró partnerek

Varga Zoltán
elnök
Békés Megyei Önkormányzat

Domokos László
elnök
Békés Megyei Önkormányzat
paktumalapító

Molnár György
igazgató
Békéscsabai Regionális
Képző Központ

Hódsági Tamás
elnök
Békés Megyei Kereskedelmi
és Iparkamara

Törökné Rác Erzsébet
titkár
Békés Megyei Agrárkamara

Kovács Máttyás
üzgvezető igazgató
Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési
Közhasznú Közalapítvány

Pocsajiné Fábíán Magdolna
titkár
Közösségfejlesztők
Békés Megyei Egyesülete

Dógi János
A „Művelt Giganýifjúságért”
Alapítvány

A projekt megvalósításában a következő munkatársak vettek még részt

Békés Megyei Munkaügyi Központ

Balázs Eszter
Bánhegyi László
Baukóné Dr. Juhász Marianna
Bertalan Erika
Dr. Dérné Dr. Tóth Judit
Dr. Kálmán Viktor
Dr. Tóth Ferencné
Farkas Éva
Farkas Zsolt
Giricz Iván
Gyulai Mihály
Hídvégi Gáborné
Juhász Mihály
Katona Marianna
Kiss Ilona

Kriskó Edina
Laurinyecz Anikó
Lipcsei Judit
Lovász György
Lustyikné Papp Anikó
Medovarszky Pál
Oroszné Kovács Enikő
Pántya Imre
Schubert József
Sódar Attila
Süliné Bánfi Tünde
Szabó István
Szántai Kornélia
Tamásné Lehoczki Anka

Békés Megyei Önkormányzat

Dr. Kertész János
Nátor István
Orgovánpi János
Szabó Zsolt

**Békés Megyéért
Vállalkozásfejlesztési
Közhasznú Közalapítvány**

Sisák Péter
Siófoki Attila
Csarnai László

**Békéscsabai Regionális Képző
Központ**

Beszédes Nimród Attiláné
Dr. Rück Andrásné
Gulácsi Klára

**Közösségfejlesztők Békés Megyei
Egyesülete**

Hargittainé Megyei Valéria
Hajnal Edit
Dombi Ildikó

**Békés Megyei Kereskedelmi és
Iparkamara**

Tóth Zsolt
Mészárosné Szabó Anna
Varga Anikó
Varga Andrea

**A „Művelt Cigányifjúságért”
Alapítvány**

Bella Imre
Czeglédi Szabina

Békés Megyei Agrárkamara

Dr. Szántosi Antal
Gábel István
Gyengéné Horváth Adrienn
Budainé Nemes Márta

Szakértőink:

Benkóné Dudás Piroska
Dankó Béla
Dr. Dávid János
Dr. Széles Katalin
Éder Géza
Gombás József
H. Kovács Judit
Závogyán Magdolna

TARTALOMJEGYZÉK

I. A PROJEKT HÁTTERE, ELŐZMÉNYEI	4
II. A PROJEKT MEGVALÓSÍTÓI.....	6
III. A PROJEKT CÉLJAI.....	6
IV. A PROJEKT CÉLCSOPORTJAI	8
V. A PROJEKT TEVÉKENYSÉGEI	9
V.1. HELYZETELEMZÉS	10
V.2. A TANULMÁNYÚT ÉS AZ AZT MEGELŐZŐ KÉPZÉSI PROGRAM.....	12
V.3. STRATÉGIAI TERVEZÉS	16
V.4. PROJEKTÖTLET KIDOLGOZÁSA.....	19
V.5. A FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM ÜNNEPÉLYES ALÁÍRÁSA.....	22
V.6. SZÉLESKÖRŰ NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA	23
VI. A PROJEKT EREDMÉNYEI, ERŐSSÉGEI.....	26
VII. A PROJEKT VÁRHATÓ HATÁSA.....	27
VIII. A PROJEKT KÖLTSÉGE, PÉNZÜGYI LEBONYOLÍTÁSA	28
IX. A PROJEKT FENNTARTHATÓSÁGA.....	28
X. A PROJEKT PARTNEREINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE.....	29